

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000114

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №1415 від 02.10.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максименко Максим Леонідович

2. Maksym L. Maksymenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.10

Назва наукової спеціальності: Іхтіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-06-2024

Спеціальність за освітою: Біологія

Місце роботи здобувача: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.213.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут гідробіології Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, буд. 12, Київ, 04210, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рибного господарства Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 04372342

Місцезнаходження: вул. Обухівська, буд. 135, Київ, 03164, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.33.33, 69.25.03

Тема дисертації:

1. Любительське рибальство як чинник впливу на іхтіофауну великого водосховища
2. Recreational fishing as a factor of impact on the ichthyofauna of a large reservoir

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню впливу любительського рибальства на структурно-функціональні характеристики іхтіоценозу великого водосховища на прикладі Каховського водосховища. За результатами досліджень у складі іхтіофауни Каховського водосховища визначено 47 видів риб, з яких 34 види були об'єктами любительського і спортивного рибальства, 20 видів використовувались промисловим рибальством. Промислове і любительське рибальство на Каховському водосховищі базувались на одних і тих самих масових видах риб: карась сріблястий *Carassius auratus*, плітка *Rutilus rutilus*, лящ *Abramis brama*, судак звичайний *Sander lucioperca*, при цьому лише для судака звичайного показники вилову стабільно перевищували оптимальні значення ($pF = 0,20 \dots 0,28$). Відмічено високі показники прилову молоді в уловах рибалок-любителів за весь період дослідження за всіма основними об'єктами лову, який значно перевищував відповідний показник в промислових уловах. Основне рибальське навантаження припадало на заплавні акваторії, в межах яких промисел на Каховському водосховищі практично не здійснювався. Улов на

зусилля любительського лову ($2,4 \pm 0,2$ кг) знаходився в межах встановленої Правилами любительського рибальства (1999) норми (3кг), проте серед перевірених уловів рибалок-любителів спостерігався високий відсоток (20,4%) перевищень добової норми вилову, що було чинником надмірного навантаження на іхтіопопуляції. Загальний розрахунковий вилов риби рибалками-любителями на Каховському водосховищі склав 747 т або 5 кг/га, що становило 33% промислового вилову (без урахування вилову тюльки *Clupeonella cultriventris*), що підтверджувало значущість любительського рибальства як чинника впливу на чисельність іхтіофауни водосховища. За результатами досліджень розроблено наукові основи оптимізації використання об'єктів іхтіофауни під час здійснення любительського рибальства та надано практичні рекомендації.

2. The dissertation is devoted to the study of the impact of recreational fishing on the structural and functional characteristics of the ichthyocenosis of a large reservoir using the example of the Kakhovka reservoir. According to the results of study, 47 fish species were identified as part of the ichthyofauna of the Kakhovka reservoir, of which 34 species were objects of recreational and sport fishing, 20 species were used by commercial fishing. Commercial and recreational fishing in the Kakhovka Reservoir was based on the same mass fish species: Prussian carp *Carassius auratus*, roach *Rutilus rutilus*, bream *Abramis brama*, pikeperch *Sander lucioperca*, while only for pikeperch the catch rates consistently exceeded the optimal values ($pF = 0.20 \dots 0.28$). High bycatch of fish juveniles in the catches of anglers were recorded for the entire period of the study for all main fishing objects, which significantly that in commercial catches. The main fishing pressure fell on floodplain water areas, where commercial fishing was practically not carried out in the Kakhovka Reservoir. The catch per recreational fishing effort (2.4 ± 0.2 kg) was within the limits of the norm (3 kg) established by the Rules of Recreational Fishing (1999), however, among the verified catches of anglers, a high percentage (20.4%) of exceeding the daily catch rate was observed, which was a factor of excessive pressure on the fish population. The total estimated catch of fish by anglers in the Kakhovka Reservoir was 747 tons or 5 kg/ha, which was 33% of the commercial catch (without taking into account the catch of Black Sea sprat), which confirmed the importance of recreational fishing as a factor affecting the abundance of ichthyofauna of the reservoir. According to the research results, scientific bases for optimizing the use of ichthyofauna objects during recreational fishing were developed and practical recommendations were provided.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Любительське рибальство в Україні: монографія / Новіцький Р. О., Максименко М. Л., Гончаров Г. Л., Кобяков Д. О. Дніпро: Ліра, 2022. 200 с.
2. Порівняльний аналіз розмірного складу дослідницьких і промислових уловів / Спесивий Т. В., Кузьменко Ю. Г., Бузевич І. Ю., Максименко М. Л., Тищенко С. С. // Рибогосподарська наука України. 2009. № 3. С. 33–38.
3. Максименко М. Л. Чисельність та склад рибалок-аматорів Каховського водосховища // Рибогосподарська наука України. 2011. № 4. С. 9–15.
4. Захарченко І. Л., Максименко М. Л., Рубцова Н. Ю. Стан популяції основних промислових видів риб Каховського водосховища // Питання біоіндикації та екології. 2014. Вип. 19, № 2. С. 184–193.
5. Максименко М. Л. Розмірна характеристика риб з уловів рибалок-любителів на Каховському водосховищі // Рибогосподарська наука України. 2015. № 1. С. 71–80.
6. Максименко М. Л. Структура любительських уловів та їх частка в загальному вилові риби на Каховському водосховищі // Рибогосподарська наука України. 2015. № 3. С. 55–66.

- 7. Maksymenko M. Recreational fishing gears on the Kakhovka Reservoir. Ribogospod. nauka Ukr. 2022. 2(60). P. 33–53.
- 8. Buzevych I., Maksymenko M., Novitskyi R., Khristov O. Methodological approaches to the collection of information on the assessment of the intensity of recreational fishing. Ribogospod. nauka Ukr. 2022. 4(62). 3–22
- 9. Объемы и состав уловов рыболовов-любителей на Каховском водохранилище / Дробот А. Г., Кузьменко Ю. Г., Спесивый Т. В., Максименко М. Л. и др. // Рыбное хозяйство Украины. 2003. № 5. С. 4–6.
- 10. Бузевич І. Ю. Розмірно-вікова структура промислових уловів риб Каховського водосховища / Бузевич І. Ю., Рудик-Леуська Н. Я., Максименко М. Л. // Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2012. № 2 (31). URL : http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/Nd/2012_2/12biu.pdf
- 11. Максименко М. Л., Рудик-Леуська Н. Я. Склад уловів підводних мисливців на Каховському водосховищі // Биологический вестник Мелитопольского государственного педагогического университета имени Богдана Хмельницкого. 2013. № 3 (3). С. 183–193
- 12. Кузьменко Ю. Г., Спесивий М. Л., Максименко М. Л. Аматорське рибальство як суттєвий чинник антропогенного впливу на іхтіофауну внутрішніх водоемів України // Сучасні проблеми екології : конф. молодих вчених, 7–9 жовт. 2004 р. : збірка матер. Запоріжжя, 2004. С. 191–195.
- 13. Максименко М. Л. До питання організації та нормативно-правового регулювання любительського рибальства в Україні // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології : V Міжнар. іхтіол. наук.-практ. конф., присвячена пам'яті І. Д. Шнаревича, Чернівці, 13–16 вер. 2012 р. : матер. Чернівці : Книги-XXI, 2012. С. 139–141.
- 14. Максименко М. Л. Подводная охота как фактор антропогенного воздействия на состояние популяций промысловых видов рыб внутренних водоемов // Сучасні проблеми теоретичної та практичної іхтіології : VI Міжнар. іхтіол. наук.-практ. конф., Тернопіль, 9–11 жовт. 2013 р. : матер. Тернопіль : Вектор, 2013. С. 192–194.
- 15. Плічко В. Ф., Максименко М. Л. Структурні показники популяції сріблястого карася (*Carassius gibelio* Bloch) Каховського водосховища // Сучасні проблеми викладання та наукових досліджень біології у ВНЗ України : I Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених та студентів з міжнародною участю, 8–9 жовт. 2014 р., м. Дніпропетровськ : матер. Дніпропетровськ : ДНУ, 2014. С. 230–231.
- 16. Максименко М. Л., Рубцева Н. Ю., Буланкіна Ю. С. Любительське та промислове рибальство як напрямки використання водних біоресурсів внутрішніх водоемів України // Сучасні проблеми біології, екології та хімії : IV Міжнар. наук.-практ. конф., Запоріжжя, 13–15 трав. 2015 р. : збірник матер. Запоріжжя : Copy Art, 2015. С. 114–116.
- 17. Чуклін А. В., Плічко В. Ф., Максименко М. Л. Біологічні аспекти регулювання промислу сріблястого карася (*Carassius gibelio* Bloch) Каховського водосховища // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології : VIII Міжнар. іхтіол. наук.-практ. конф., Херсон, 17–19 вер. 2015 р. : матер. Херсон : Грінь Д. С., 2015. С. 213–215.
- 18. Максименко М. Л. До питання норми прилову молоді для любительського рибальства // Сучасні проблеми раціонального використання водних біоресурсів : V Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 8–9 листопада 2023 р. : матер. Київ : ПРО ФОРМАТ, 2023. С.107--109.

Наукова (науково-технічна) продукція: матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0108U007842, 0111U007521, 0112U008193, 0115U004641, 0117U005017, 0119U102811, 0119U102812, 0119U100382, 0116U001214

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бузевич Ігор Юрійович
2. Igor Y. Buzevitch

Кваліфікація: д. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7526-9774

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут рибного господарства Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 04372342

Місцезнаходження: вул. Обухівська, буд. 135, Київ, 03164, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курант Володимир Зіновійович
2. Volodymyr Z. Kurant

Кваліфікація: д.б.н., професор, 03.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3349-046X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Петро Григорович

2. Petro H. Shevchenko

Кваліфікація: к.б.н., доц., 03.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493906

Місцезнаходження: , Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Афанасьєв Сергій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Афанасьєв Сергій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Незбрицька Інна Миколаївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна